

ARHEOLOGIE LINGVISTICĂ

Andrei Diaconu,
c. Costești, Republica Moldova

Abstract: *This paper is an attempt to determine the origin of many words from Romanian by separation of common roots. Based on morphological analysis of Romanian languages can be found miraculous key that opens the way to solve many mysteries about history and human communication.*

Am citit diverse dicționare, inclusiv dicționare explicative în diferite limbi, din scoarță în scoarță. Analizând și comparând felurile lor de ortografiere, pronunțare și formare a cuvintelor trag concluzia că Limba Română ne oferă cheia miraculoasă ce deschide căi spre rezolvarea multor mistere legate de istoria și comunicarea umană.

Apariția Statului Unitar Român acum circa 150 de ani n-a fost întâmplătoare. Ea a fost o necesitate stringentă pentru a păstra limba acestui popor (popor care în anumite situații a fost numit dacic, latin vulgar, vlah, valah, macedonian, român, aromân, ortodox, și, din neamul lui Israel), care nu-i alcătuită din așchii împrumutate de pe la vecini (cum cred unii), dar este, după mine, limba-mamă chiar și a multor limbi (inclusiv a celor slave).

La încetățenirea termenului de ROMÂN, înaintașii noștri au avut o intuiție providențială, printre ei fiind și Vasile Alexandri, Alecu Russo, și alții. Mai apoi Mihai Eminescu, Alexe Mateevici cu atâta durere cântau printre lacrimi Limba Română.

Așa a fost, probabil, cu limba de-p- aic, cu limba d-aci și se mai prelungește și cu d-aci încolo. Datoria noastră-i să valorificăm potențialul ei, să-l elucidăm. E foarte bogat. Și-i evident! Păstrat din moși-strămoși. E necesară o viziune corectă.

În continuare o să aduc câteva exemple, care mi se par grăitoare și cu conținut profund de istorie.

Despre trăitorii din jurul Dunării.

Însăși denumirea de Dunăre pare-mi-se provine de la noțiunea de adunare a apelor. Trăitorii din jurul Dunării nu-s alții decât adunărenii (după cum sunt nistrieni, prutenii, maramureșeni ș.a.) Acești adunăreni s-au răspândit în lume ajungând sub numele de Arieni, chiar și în India. Adunarea operelor în durata scurgerii lor făceau depozite sedimentare colosale de adunarina, care și în zilele noastre se mai întâlnesc sub termenul de arină (=nisip) în zona transnistreană și chiar în Spania. Despre vechimea acestei noțiuni (de arină) ne mai vorbește și faptul că ea, adunarina, era folosită ca covor, pe care se luptau gladiatorii. De pe atunci, de prin acele timpuri era deacum folosită numai formă scurtă a adunarinei - cea de arină, din care mai departe puteau apărea noțiunile de țărână, țarină, țară, țăran, țar, toate fiind născute în Leagănul uneia și aceleleași Limbi, care noi astăzi o numim Limba Română.

Despre impactul noțiunii Ra (Ra= lumina, soare)

La vechii egipteni Ra simboliza Zeul Soarelui. Apare însă întrebarea: ce putea avea comun Ra la egipteni cu multe multe cuvinte la români, a căror limbă și apariție fizică (după unii) este determinată de ultima sută de metri a istoriei?

În Limba Română, prima, ce se spune despre Soare, este că el RĂSARE (=Ra+s-a+re (arătat), ceea ce în pronunție echivalentă cu Ra+s-o+re (arătat), uneori luând o formă în devenire, de-a dreptul miraculoasă Ra+s-o +s-a+re (=Ra+soare) (Ra=Soare), din care derivă mai departe noțiunea de Soare (cu întreaga încărcătură

semantică a noțiunii Ra), lăsând noțiunii Ra numai prezența în semnificația răsăritului Soarelui. Comparați și slavonescul (rusescul) Рассвет (Ra+s+vedi).

Oamenii (probabil vorbitori de Limba Română) au observat că vectorul deplasării (ca Ra) era comun și altor corpuri cerești (altor stele și constelații) de unde apar noțiunile (caRa-ul mare și caRa-ul Mic, devenind mai apoi cu sensul de a deplasa (=de a căra), Carul mare și Carul Mic, iar prin sensul (caRa) câtes-s (în Lună și în stele) ușor s-a ajuns la noțiunea (îi zicem noi grecească) αρκτικός (=arctic) de unde αρκτος =urs, ursoaică; (astronomie) ursă;

Admitem că cele menționate mai sus în jurul noțiunii Ra sunt simple coincidențe întâmplătoare, dar iarna, după solstițiu, românii sărbătoresc (Crăciun-ul (=că+Ra +îi+jun), iar zilele imediat premergătoare celor de Crăciun sunt zilele de ajun (a+June)=(ante +June)=(nu-s+June)= nu-s June fiindcă ele aparțin altui ciclu solar (ciclului vechi), care-i terminat odată cu începerea celui nou.

Și dacă unii au acceptat să se numească ebraici= evraici (=ev+Ra+ici)= (bine+luminați), venerând noțiunea de Ra (=luminos/călduros), erau alții, cărora Ra le dogorea zilele cu arșițe insuportabile și au ales să fie ante Ra, nu adepți a lui Ra, au ales să fie a+Ra+bi (arabi)=arapi, alegându-și să venereze Luna (semiluna), care era mai blajină cu ei.

Când omul pregătea un câmp pentru semănat mai întâi de toate îl ara (=a+Ra)=(ante +Ra) = (ante+lumină)=întuneca/înegri. Și chiar ziua ajunge la un sfârșit seara (=se+a+Ra)=(se +înnecă). E mult prea larg șirul de cuvinte unde Ra valorează caRa, (asemeni lui Ra) și unde Ra valorează (ca a+Ra) (=asemeni întunericului). Iată niște exemple din diferite limbi:

1) În limba greacă cuvântul Εμερα=(η+με+Ra) = zi(uă); =(rus) день; unde η=fie, (a) fi; με=(1) cu; (2)=forma scurtă a pronumelui meu. Acest cuvânt pare a fi alcătuit din trei sintagme - cuvinte (=η+με+Ra), care ar vrea să însemne fie+cu (mine) +Ra= fie+cu +Ra= fie+cu+lumină = a fi(e)+cu +soare =zi cu soare. Iar când dintr-o citire ori o pronunție defectuoasă se ajungea la forma (h)imera (în greacă χιμερα sintagma με obținea sensul pronunțat al meu și expresia devenea o adevărată himeră, fiindcă de la sine clar, soarele (Ra) nu putea fi posesia personală a cuiva;

2) În limba greacă παραπέρα (=παρα+πέ+Ra) =(pare+pe+Ra) = departe; πάρρα =mai(că), foarte, prea; πέρα (=pe+Ra) = dincolo, peste, în depărtare;

3) În limba greacă καραμπύρα (καρα + μπηρω) = (cară + înfige) = carabină; μπηρω = a infi(b)ge, a împlânta.

4) Cuvântul larg răspândit în mai multe limbi abracadabra (= ab+Ra+ca+d(i)+ab+Ra) = (de la Soare ca dedila Soare) ; ab = de la (în engleză) from;

5) Cuvântul ebraic Avram = Abraam = grecescul Αβρααμ (?) = (αβ+Ra+αμα) (=de la +Ra + imediat) = (de la Ra direct). Și dacă Avraam a fost primul supus procedurii de consacrare în ab+Ra+ism apoi rusescul Обрезание redă numai procedeul de tăiere împrejur nu și semnificația consacrării ebraism (= evraism = abraism).

Prezentăm în continuare câteva cuvinte cu sens (a+Ra) = (anti+Ra) = (anti+lumină) (ca a + Ra)=(ca întunericul) = negru.

1-1. Arab=arap=negru; Harap Alb (=e+arap+alb)

1-2. Caracul (=c(a)+a+Ra+cul) = (negru + înveliș); grecescul κυλω = a rostogoli, a tăvăli, a învâli; Pustiul Cara Cum (= Cara+Gum(ă)=Cara Hum(ă) = Pământ negru);

1-3. Cuvântul grecesc $\alpha\rho\acute{\alpha}\theta\nu\mu\omicron\varsigma$ (= $a + Ra + \theta\nu\mu\omicron\varsigma$) = (întunecat+furie) (negru (de) +furie) = furios, irascibil;

1-4. Cuvântul românesc seară (= $se + a + Ra$) = ($se + anti + Ra$) = ($se + anti + lumină$) = (se întunecă) = (cuvântul grecesc) $\beta\rho\acute{\alpha}\sigma\upsilon$ (= $(\epsilon)\upsilon + Ra + \delta\acute{\upsilon}((\sigma\acute{\iota}\varsigma))$), unde grecescul $\delta\acute{\upsilon}\sigma\acute{\iota}\varsigma$ (= $du\sigma + \acute{\iota}\varsigma$) = asfințit, iar ϵ din sintagma $\epsilon\nu$ (+ $Ra + \delta\acute{\upsilon}\sigma\omicron\varsigma$) cade (dispare) din lipsă de necesitate, iar în limba rusă БРА ar vrea să reprezinte pe pereții încăperilor, lumina ce imită apusul soarelui $(\epsilon)\beta + Ra = \beta\rho\alpha$ ($\delta\upsilon\alpha$).

Toate aceste derivații ale mele mă duc la adâncimea rădăcinilor arborelui genealogic al Limbii Române, deoarece, pare-mi-se ea, această limbă, poate dezvălui mistere ascunse în zicerea istorică îndepărtată, deschizând căi nebănuite de arheologie lingvistică.

Am încercat să aflu conținutul textului de pe Inelul de la Ezerovo (Imaginea și nota descriptivă este adăunată).

Și iată ce am obținut:

ΡΟΛΙΣΤΕΝΕ Α-Σ ΝΕ ΠΕΝΕΑΤΙ Λ-
ΤΕΑ ΝΗΣΚΟΑΡΑ ΖΕ ΑΔΟΜΕΑΝΤ Ι
Λ-Ε ΖΥ Π ΤΑ ΜΙΝ Ε (...) ΡΑ ΖΗΛ ΤΑ

Același text transcris în grafie latină:

„Rolistene a-s ne reneati l-tea nescoara ze adomeant i l-e zi P Ta mie e (...) Ra zel Ta”.

Traducerea acestui text: „Rolistene ai să ne renaști la a ta înviere ce adormită-i la această zi până Tu mă ei (la) Ra zeul tău”.

Fig. 1. Inelul de la Ezerovo.

Bibliografie

1. *Dicționar Explicativ Ilustrat al Limbii Române*, DEXI, marcă înregistrată la OMPI, Geneva, ARC și GUNIVAS, 2007.
2. *Corlăteanu N.G., Russev E. M. Dicționar Rus-Român*. Editura Enciclopedia Sovietică, Moscova, 1967.
3. *Levitchi L., Bontaș A. Dicționar Englez-Român*. Editura Științifică, București, 1961.
4. *Dal' V. Tolkovyj slovar' zhivogo velikorussskogo yasyka*. Moskva, Russkij yazyk, 1978.
5. *Collins. English Dictionary* (www.collins.co.uk) Harper Collins Publishers, 2006.
6. *Kostan O., Avtovioç K. Dicționar Român-Grec/ Grec-Român*. Editura Steaua Nordului, Constanța, 2003.
7. *Lukanov T.S., Bernshtejn S.B., Tineva E.P. Bolgarsko-Russkij slovar'*, OGIZ, Gosudarstvennoe izdatel'stvo inostrannyh i natzional'nyh slovarej, Moskva, 1947.
8. *Sovetskij Entziklopedičeskij Slovar'*, Moskva, Sovetskaya Entziklopediya, 1983.
9. *Anglo-Ukrainskij Slovník/ Ukrainsko-anglijskij*, Harkiv, folio, 2008.
10. <http://soltm.com/sources/inscr/ez> (inscripția de la Ezerovo)
11. *Cebotari P., Dron I. Dicționar Găgăuz-Rus-Român*. Pontos, Chișinău, 2002.